

Lier SVs forslag til vedtak. Budsjett 2022 og handlingsprogram 2022-2025

1. Økonomiske rammer

- 1.1. De økonomiske rammer, som fremgår av kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med vedlegg, legges til grunn for den økonomiske planleggingen i handlingsprogramperioden.
- 1.2. Rammer årsbudsjett 2022
Rammer for hvert utvalg fastsettes i samsvar med kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med vedlegg, justert for endringer i vedtaket.
- 1.3. Skatt
Den kommunale skatteøren fastsettes til den enhver tid gjeldende maksimalsatsen.
- 1.4. Låneopptak
Lier kommune tar opp 314,959 millioner kroner i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 14-15 første ledd.

Formidlingslån
Det planlegges å ta opp 70 millioner kroner i formidlingslån. Formidlingslån tas opp som annuitetslån med 5 års avdragsfri periode, deretter nedbetaling over 20 år.
- 1.5. Likviditet
Driftskreditt på 100 mill kr. i DNB videreføres i 2022.
Likviditetssituasjonen anses som tilfredsstillende, men vurderes nærmere i årsrapporten for 2021.
- 1.6. Egenbetalinger, gebyrer og avgifter
Ordningene fastsettes slik de fremgår av "Oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger" i kommunedirektørens tilleggsinnstilling.
- 1.7. Tekniske endringer i forhold til beslutningsgrunnlaget.

Tekniske endringer som flytter rammer mellom utvalgene
- 1.8. Endringer i tilleggsinnstilling

Følgende rammeendringer legges inn i tillegg til beslutningsgrunnlaget.

Endringer i driftsbudsjettet

Tiltak	2022	2023	2024	2025
Økning frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	-67 361	-67 361	-67 361	-67 361
Lønnsoppgjør	28 995	28 995	28 995	28 995
Pris og inntektsvekst	12 120	12 120	12 120	12 120
Barnekoordinator	485	485	485	485
Barn og unges psykiske helse	734	734	734	734
Barnevernsreformen	7 937	7 937	7 937	7 937
Økt kompetansekrav i barnevernet	255	255	255	255
Flere barnehagelærere	497	497	497	497
Redusert refusjon private barnehager	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO på 3. - 4. trinn	174	174	174	174
Endring i tolkeloven	100	100	100	100
Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger	1 563	1 563	1 563	1 563
Implementering av rusreformen - rådgivende enhet	485	485	485	485
Basistilskudd til fastleger	272	272	272	272
Endring i dagsats tiltakspenger fører til høyere sosialhjelp	335	335	335	335
Universell utforming av IKT	165	165	165	165
2. tertial Voksne med funksjonsnedsettelse	4 000	4 000	4 000	4 000
2. tertial Dagsbesøk på Utøya for 10. klasse	285	285	285	285
Sak bemanningsnorm i virksomhetene under helse, omsorg og velferd	2 500	2 500	2 500	2 500
Pensjon	-7 600	-7 600	-7 600	-7 600
Økt utbytte Vardar	-2 900			
Makspris barnehager	1 700	1 700	1 700	1 700
Nytt tillskud innenfor frie innt på 0,5 mill pr kommunale grunnskole	215	215	215	215
Avsetning disposisjonsfond	17 644	14 744	14 744	14 744
Totalt	0	0	0	0

Endringer i investeringsbudsjettet

Investering pkt 6 «Garasje til løypemaskin på Kraft» endres iht. 2. tertialrapport til «Toaletter ved Hvalsdammen».

Endringer i tekstdokumentet

Følgende kapitler og vedlegg i beslutningsgrunnlaget endres iht. tilleggsinnstillingen:

- Avsnitt om huseiergebyrer
- Vedlegg 5 Oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger
- Vedlegg 6 Selvkostoversikt
- Vedlegg 7 Tilskuddssatser for ordinære ikke-kommunale barnehager (med korrigeret tabell)

1.9. Tekniske justeringer etter kommunedirektørens beslutningsgrunnlag

For å ha mest mulig korrekte rammer på virksomhetene ved oppstart første år i handlingsprogrammet, kan kommunedirektøren gjennomføre tekniske rammejusteringer før publisering av vedtatt handlingsprogram. Med dette menes flytting av budsjettammer mellom virksomheter. Endringene går i 0 og påvirker ikke netto driftsresultat.

Administrasjonen kan:

- Fordele ufordelt lønnsbudsjett etter lønnsoppgjør
- Korrigere for prisvekst i henhold til fastsatt deflator
- Utarbeide detaljbudsjett
 - Påvirker ikke rammene men kan endre klasifiseringen (kontogrupper)
- Omfordele budsjett som ikke påvirker rammene for hovedutvalgene.
 - Korrigere for fordelingsmodeller
 - Gjennomføre tekniske justeringer mellom virksomheter.

1.10 Rammeendringer

Endringer i driftsbudsjettet

1000 kr.	2022	2023	2024	2025
Eiendomsskatt	-24 000	-34 000	-44 000	-54 000
Grønn mobilitetsplanlegger	1 000	1 000	1 000	1 000
Hovedverneombud 100 % stilling	369	369	369	369
Økning frikjøp HTV	382	382	382	382
Økt grunnbemanning sykehjem og boliger	1 334	1 334	2 000	2 000
SFO 1.klassinger 50 % med opptapping	5 300	10 600	10 600	10 600
Aktivitetstilbud - breddetilbud "Alle skal med"	300	300	300	300
Musikkterapi sårbare grupper	150	150	150	150
Reduksjon av ventelister Kulturskolen	50	50	50	50
Enkel skolemat/frukt med opptapping	500	1 000	1 500	1 500
Barnevernstillinger 2 stillinger med opptapping	1 500	2 250	3 000	3 000
Logoped i skolen				800
Økt antall PP-rådgivere i Bernevarnstjenesten	750	1 500	1 500	1 500
0,5 årsverk jordmor helsetjenesten				450
1 årsverk avd. leder helsetjenesten			800	800
1,5 årsverk helsesykepleier i helsetjenesten	1 056	1 126	1 126	1 126
Helsekoordinator helsetjenesten			700	700
Ernæringsfysiolog 20 % Mangfold og mestring	134	134	134	134
Fagkoordinator 100 % Mangfold og mestring				850
Rådgiver 100 % Mangfold og mestring				850
Sykepleier/vernepleier 100 % Mangfold og mestring	750	750	750	750
Vestsideveien en 100 % stilling med opptapping	700	1 400	1 400	1 400
Barnefattigdom videreføres NAV	1 400	1 400	1 400	1 400
Ungdom og utenforskap NAV	750	750	750	750
Økonmisk råd og veiledning NAV	700	700	1 400	1 400
Kompetanseheving Nøstehagen			700	700
Økning i rammene for antall årsverk Nøstehagen	1 000	1 000	1 000	2 500
Nødvendig bemanning Bratromveien 2 stillinger m opptapping	1 270	1 900	1 900	1 900
Bemanningskonsulent Fosshagen			938	938
Nattevakt Fosshagen 2				817
Økt kapasitet til fagområdet ytre miljø			859	859
Snarveier for å øke grønn transport			200	200
Pilotprosjekt helårsdrift gamle jernbanelinje			100	100
Pendlerparkering			250	250
Midlertidige tiltak for gang/sykkel Lierstranda				250
Kvalitetssikring kvikkleireforekomst	250	250	250	250
Flomkartlegging			1 000	1 000
Fond til klima og miljøtiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Tilskudd fjerning av landbruksplast	250	250	250	250
Delebilordning Lierbyen		250	250	250
Oppgradering hjelpemiddellager Fosshagen	50			
Spes. Komp. Nøstehagen			900	900
Ressurs sykepleier Fosshagen		882	882	3 525
Styrking skjermet avd. Fosshagen	800	800	1600	1600
Barnetråkk		150	150	150
Komp.utvikling Personer med funksjonsneds.	2 250	2 250	2 250	2 250
Avsetning til disposisjonsford	5	73	210	2 050
Sum	0	0	0	0

Endringer i investeringsbudsjettet

1000 kr.	2022	2023	2024	2025
Sum	0	0	0	0

2. Generelle føringer

- 2.1. Det forutsettes at tiltak gjennomføres som beskrevet i grunnlagsdokumentet og budsjettvedtaket. Tiltak av prinsipiell betydning legges fram som egne saker. Avvik skal meldes fortløpende i månedsrapporten og senest ved behandling av tertialrapport/årsregnskap.
- 2.2. Lier kommunes visjon «Grønne Lier – for alle innbyggere» legges til grunn for arbeid i alle sektorer. Ny boligbygging skal i hovedsak leges i tilknytning til kollektiv og servicetilbud og at man skal se på muligheten for fortetning i områder hvor det er mulig å bo uten å måtte bruke bil.
- 2.3. Følgende økonomiske forutsetninger legges til grunn for økonomiarbeidet i perioden for å sikre en sunn økonomi:
 - Netto driftsresultet i % av inntekene på 1,75 %.
 - Disposisjonsfond på minimum 10 % av driftsinntektene.
 - Gjeldsgrad for gjeld eksklusive selvkostprosjekter på under 70 % av driftsinntektene.
- 2.4. Behandling av detaljbudsjett for kommunale foretak
 - Lier eiendomsselskap KF får i kommunens handlingsprogram vedtak om internhusleie og eierbidrag (avskrivninger).
 - Lier Vei, Vann og Avløp KF får i kommunens handlingsprogram vedtak om budsjettramme Vei.
 - Detaljbudsjett for de kommunale foretakene vises ikke i kommunens handlingsprogram men vedtas kun av foretakenes styrer
- 2.5. Eiendomsskatt: Kommunedirektøren sørger for at verdifastsettelsen som ligger til grunn for beregning av eiendomsskatt anslås mere nøyaktig, og at det anslås hvilket inntekspotensiale det faktisk ligger i hhv bolig – og fritidseiendommer og næringseiendommer inkl verk og bruk. Det innføres eiendomsskatt på bolig og næringseiendom, verk, bruk og fritidseiendom. Landbrukseiendom er unntatt. Eiendomsskatt innføres med 2 prosent promille i 2022 med en årlig økning på 1 promille til 4 promille i 2024.

Alle forslagene til endringer i driftsbudsjettet i SVs forslag er hentet fra:

- a) Ønskede tiltak fra enhetene i Virksomhetskatalog 2022-2025
Kommunedirektørens beslutningsgrunnlag
- b) Cafe-notatet for 2021
- c) SVs egne forslag

Verbalvedtak - Oppdrag, tiltak mv uten budsjettmessige konsekvenser.

- 3.1 Barnefattigdom er en betydelig utfordring både for det enkelte barn med familie og for samfunnet. Lier kommune utarbeidet i 2015 en handlingsplan mot barnefattigdom. Denne er ikke evaluert eller revidert siden. Som en del av kommunens arbeid med fattigdomsbekjempelse evalueres og revideres denne planen i 2022, og det settes inn nødvendige tiltak for å motvirke både barnefattigdom og virkningen av denne.
- 3.2 Lier kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp i. Barn skal bli sett og hørt. Kommunen skal lage en plan for hvordan alle etater som arbeider med barn og unge, sørger for at man snakker med barna, hører dem og ellers gir dem innflytelse i saker de er involvert i i hht til FNs barnekonvensjon. I alle saker som fremmes til politisk behandling som berører barn og unge, skal det være et eget punkt i saksfremlegget som omhandler konsekvensene for barn og unge. Familieråd er en anerkjent medvirknings – og beslutningsmodell for å ivareta barnets interesser, og brukes i varierende grad bl a av barneverntjenesten. Barns opplevelse med familieråd er i hovedsak svært positiv. Lier kommune skal ha som mål å øke bruken av familieråd.
- 3.3. Vold og overgrep i nære relasjoner er et prioritert område i kommunen. Administrasjonen sørger for at dette faktisk følges opp slik det er besluttet i vedtak og planer.
- 3.4. For at barn og unge i kommunen skal bli kjent med barneverntjenesten og hva de kan hjelpe med, skal barneverntjenesten sørge for at de møter alle barn og unge på gitte klassesertrin, f eks 5. og 9.klasse.
- 3.5. Arbeidsliv og offentlige innkjøp henger sammen. Kommunale midler skal ikke gå til fortjeneste for private firmaer. Kommunen skal i hovedsak drive tjenestene selv, eventuelt samarbeide med ideelle aktører, som foreldredrevne barnehager. I den grad det kjøpes tjenester av private aktører, skal det legges betydelig vekt på å kontrollere uttak av direkte og indirekte former for fortjeneste og å påse at dette er innenfor regelverk/innkjøpsavtalen.
Lier kommune skal forhindre sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet hos leverandører og underleverandører av varer og tjenester til kommunen. Dette legges til grunn når kommunen og kommunens selskaper inngår avtaler om kjøp av entreprenørtjenester og andre tjenester. For å nå FNs klimamål, er det av virkemidlene at det ved kjøp av varer og tjenester i hovedsak settes krav om grønn transport.
- 3.6. Grønn mobilitet. Lier kommune skal jobbe for et best mulig utbygget kollektivtilbud med flere bussavganger og avganger som dekker hele kommunen og som korresponderer med tog ved kommunens to stasjoner. Kommunen skal arbeide for å gjøre det enklere å reise kollektivt inn mot Asker, Bærum, Oslo og Drammen. Det skal arbeides for å få til et billettsystem som gjør det attraktivt å velge kollektiv framfor bil i hele den forannevnte regionen. Lier kommune skal også aktivt jobbe for å bygge ut sykkel- og gangvei-nettet i kommunen slik at flere kan sykle og gå hele året.
- 3.7. Kommunal barnehageutbygging. Alle framtidige barnehager i Lier kommune skal i all hovedsak driftes av kommunen – og ikke i private.
- 3.8. Kommunen skal utrede hva det vil koste å støyskjerm hele eller deler av E18 gjennom Lier kommune. E18 er ikke bare en stor utslippskilde, men gir mye støy for flere som bor i Lier. Det er derfor viktig at kommunen foretar en analyse av hva dette vil koste og hvordan støyen kan reduseres. Kommunens arbeid med å kartlegge øvrige støykilder og skjerm innbyggernes bomiljøer skal intensiveres.

- Kommunen skal være en pådriver for støyskjerming over andre etater og virksomheter der kommunen ikke selv har ansvar for støyskjerming.
- 3.9. I de kommunale virksomhetene fortsetter vi å arbeide med å øke antall heltidsstillinger. Dette gjøres gjennom et aktivt trepartssamarbeid hvor man ser på ulike løsninger for bemanning og gode turnusordninger. Kommunen øker antall lærlingeplasser i egen regi, samt legger krav om at lærlinger hos leverandører og underleverandører når anbud utlyses.
 - 3.10. Natur og miljø skal aldri være salderingspost i utbyggingsprosjekter. Lier kommune skal ha en arealpolitikk der dyrka mark ikke skal bygges ned. I alt planarbeid skal det vises ekstra aktsomhet for å ta vare på dyrka og dyrkbar mark, artsmangfold, natur samt allmenhetens tilgang til strandsonen og marka.
 - 3.11. Det utredes muligheter for utvidet dagsentertilbud og etablering av kveldssentertilbud til eldre hjemmeboende. Utredningen skal belyse hvilke mulige lokaler som kan være aktuelle samt kostnader til eventuelle investeringer og drift, inkludert transportløsninger til de aktuelle lokalene.